

ชื่อวิทยานิพนธ์	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกมูลฝอยของเทศบาลนครหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
ผู้เขียน	นายกมลศักดิ์ ธรรมมาวุธ
สาขาวิชา	การจัดการสิ่งแวดล้อม
ปีการศึกษา	2544

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกมูลฝอยของเทศบาลนครหาดใหญ่ เปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกมูลฝอยของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่ตามปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยอื่นๆ และศึกษาปัญหาของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกมูลฝอยของเทศบาลนครหาดใหญ่และจัดทำข้อเสนอแนะ

วิธีการวิจัยใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพพร้อมกัน โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณคือ ครั้วเรือนในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่จำนวน 400 ครั้วเรือน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสัมภาษณ์ และทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์จากโปรแกรม SPSS for Windows ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพคือ ชุมชนในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่จำนวน 3 ชุมชน ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ได้แก่ ชุมชนจิระนคร ชุมชนไทยไฮเต็ล และชุมชนรัตนวิบูลย์ โดยทำการศึกษาถึงลักษณะของชุมชนและองค์การชุมชนกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกมูลฝอยโดยวิธีการสนทนากลุ่มร่วมกับคณะกรรมการชุมชน และทำการวิเคราะห์ข้อมูลแล้วเขียนออกมาเป็นผลสรุป

ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับความรู้ความเข้าใจในเรื่องมูลฝอยและการคัดแยกมูลฝอยอยู่ในระดับสูง กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เคยรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านการคัดแยกมูลฝอยของเทศบาลนครหาดใหญ่และมีระดับการมีส่วนร่วมในการคัดแยกมูลฝอยอยู่ในระดับต่ำ การเปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกมูลฝอยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยอื่นๆ พบว่า ความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกมูลฝอยตามปัจจัยระยะเวลาการอยู่อาศัยในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่มีนัยสำคัญทางสถิติ ในขณะที่ความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกมูลฝอยตามปัจจัยเพศ อายุ

ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และระดับความรู้ความเข้าใจในเรื่องมูลฝอยและการคัดแยกมูลฝอย ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ปัญหาสำคัญที่พบหากประชาชนทำการคัดแยกมูลฝอยคือ ไม่มีถังแยกมูลฝอยบริเวณที่พักอาศัยหรือมีไม่เพียงพอ รองลงมาคือปัญหาผู้นำชุมชนไม่มีบทบาทในการรณรงค์การคัดแยกมูลฝอย

ในส่วนของผลการวิจัยเชิงคุณภาพพบว่า ลักษณะของชุมชนที่แตกต่างกันมีผลทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการคัดแยกมูลฝอยแตกต่างกัน โดยประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนที่มีลักษณะของความเป็นเมืองจะมีส่วนร่วมในการคัดแยกมูลฝอยมากกว่าประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนลักษณะอื่น คณะกรรมการชุมชนมีความรู้ในเรื่องการคัดแยกมูลฝอยและมีส่วนช่วยเทศบาลในการรณรงค์ การประชาสัมพันธ์ และให้ความรู้ในเรื่องการคัดแยกมูลฝอยแก่ประชาชน นอกจากนี้พบว่า เยาวชนเป็นกลุ่มบุคคลที่นำความรู้เรื่องการคัดแยกมูลฝอยไปพูดคุยกับบุคคลในครอบครัว กิจกรรมการคัดแยกมูลฝอยในครัวเรือนที่ทำกันเป็นส่วนใหญ่คือ การคัดแยกมูลฝอยเพื่อนำไปขาย นำไปใช้ประโยชน์อย่างอื่น และนำไปเลี้ยงสัตว์ ปัญหาในด้านการคัดแยกมูลฝอยที่พบในชุมชนคือ ประชาชนยังไม่เห็นความสำคัญของการคัดแยกมูลฝอยเพราะประชาชนมองว่าปัญหามูลฝอยเป็นปัญหาที่ไม่สำคัญในชุมชน

ผลการศึกษสามารถเสนอแนะการดำเนินงานด้านการคัดแยกมูลฝอยของเทศบาลนครหาดใหญ่ได้ว่า เทศบาลควรดำเนินการสร้างจิตสำนึกของประชาชนเพื่อให้ประชาชนเกิดความตระหนักในปัญหามูลฝอยมากยิ่งขึ้น เทศบาลควรผลิตสื่อต่างๆ ในการรณรงค์ให้ประชาชนร่วมกันคัดแยกมูลฝอยให้มากขึ้น และต้องประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ในท้องถิ่น เพื่อให้เกิดการรณรงค์การคัดแยกมูลฝอยและจัดให้มีกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการคัดแยกมูลฝอยให้มากยิ่งขึ้น

Thesis Title	Public Participation in Solid Waste Separation in Hat Yai City Municipality, Changwat Songkhla
Author	Mr.Kamonsak Tammawut
Major Program	Environmental Management
Academic Year	2001

Abstract

The objectives of this research were to study the levels of public participation in solid waste separation in Hat Yai City Municipality, to compare the difference of public participation in solid waste separation among residential people of Hat Yai City by personal factors and other factors, and to study the problems of public participation in solid waste separation and to make the suggestions.

The research used both quantitative and qualitative methodology. In quantitative research, four hundred households in Hat Yai City Municipality were sampled by multi-stage sampling. The research instrument was a questionnaire. The data were statistically analyzed by using SPSS for Windows program. In qualitative research, three communities in Hat Yai City Municipality : Jiranakorn Community, Thai Hotel Community and Ratanawiboon Community, were sampled by purposive sampling to study the community characteristics and community organization based on focus group discussions with the community committees. Finally, the data set were analyzed and reported.

The result of this study revealed that most sample groups's knowledge of solid waste and solid waste separation was at a high level. However, most sample groups lacked information about solid waste separation activities by Hat Yai City Municipality, and showed low level of public participation in solid waste separation. The study of the difference of public participation in solid waste separation among people living in Hat Yai City Municipality, regarding personal factors and other factors, showed that different sample groups had different periods of residence in Hat Yai City Municipality and perceptions of information on solid waste separation. There was no difference in

public participation among the sample groups, although sex, age, level of educational attainment, occupation, income and knowledge of solid waste and solid waste separation were different. The problems of public participation in solid waste separation were that solid waste separation facilities were not available in the communities, and community committees did not play an important role in a campaign for solid waste separation.

The result of the qualitative research showed that differences of community characteristics had an influence on public participation in solid waste separation. There was a higher participation level in the urban community than in the other sub-urban communities. The community committees had good knowledge about solid waste separation and could help the municipality make good public relations in solid waste separation. According to the findings, what children learned in their schools about the activities of solid waste separation they passed on to their families. The principal activities of solid waste separation found in most households were the solid waste separation for sale, for reuse and for feeding animals. The problems in performing the solid waste separation was that most people considered solid waste separation unimportant and regarded solid waste problems as inconsequential to their communities.

The municipality, therefore, should make people consider solid waste separation positively and seriously, and should make more public relations on solid waste separation and should cooperate with other organizations in Hat Yai to make more activities on solid waste separation.